Wat u moet weten als u in behandeling gaat bij een vrijgevestigde psycholoog of psychotherapeut

LANDELIJKE VERENIGING VAN
VRIJGEVESTIGDE PSYCHOLOGEN
& PSYCHOTHERAPEUTEN

2025

Als u in behandeling gaat bij een vrijgevestigde psycholoog of psychotherapeut die lid is van de LVVP, is het belangrijk te weten wat u kunt verwachten. Hoe is bijvoorbeeld de vergoeding geregeld? En wat zijn de wederzijdse rechten en plichten? In deze folder leest u daar meer over.*

Waarom naar een vrijgevestigde psycholoog of psychotherapeut?

Vrijgevestigd betekent dat de psycholoog of psychotherapeut zelfstandig werkt, al of niet in een gezamenlijke praktijk met andere psychologen of psychotherapeuten. Hij heeft een eigen praktijk en is niet verbonden aan een instelling of een psychiatrisch ziekenhuis. U heeft steeds met dezelfde behandelaar te maken: de psycholoog of psychotherapeut van uw keuze. De vrijgevestigde psycholoog en psychotherapeut:

- werkt vanuit een overzichtelijke organisatie, waarin de menselijke maat en op uw persoon toegesneden aanpak richtinggevend is
- is bekend bij verwijzers en potentiële patiënten in de omgeving
- is betrouwbaar naar patiënten en collega-hulpverleners
- is bereikbaar, dus in de buurt
- is beschikbaar, toegankelijk en patiëntvriendelijk
- zorgt voor zorgvuldige berichtgeving en registratie
- is duidelijk over wat hij wel en niet doet en kan
- hanteert professionele kwaliteitsstandaarden
- meet resultaten
- heeft kennis van de omgeving, de buurt

Waarom een behandeling bij een lid van de LVVP?

De LVVP is de belangenvereniging van en voor vrijgevestigde psychologen en psychotherapeuten. De LVVP behartigt hun belangen en bevordert de kwaliteit van de beroepsuitoefening en de praktijkvoering, en samenwerking en overleg met andere hulpverleners.

LVVP-leden zijn BIG-geregistreerd (zie ook www.bigregister.nl). Dit betekent dat de psycholoog/psychotherapeut voldoet aan de eisen die de overheid stelt aan opleiding en beroepsuitoefening. LVVP-leden worden bovendien gecontroleerd op het nakomen van de wettelijke vereisten. Wanneer u in behandeling gaat bij een lid van de LVVP, dan kunt u er dus zeker van zijn dat deze wettelijk is erkend en aan de wettelijke vereisten voldoet.

Wie doet de behandeling?

In de generalistische basis-ggz wordt u in de vrijgevestigde setting behandeld door een eerstelijns/gz-psycholoog, psychotherapeut of klinisch (neuro)psycholoog. In de gespecialiseerde ggz wordt u in de vrijgevestigde setting behandeld door een psychotherapeut, klinisch (neuro)psycholoog of psychiater. De huisarts is meestal degene die u verwijst naar óf de generalistische basis-ggz óf de gespecialiseerde ggz.

Wat is het kwaliteitsstatuut?

Elke psycholoog/psychotherapeut in de vrijgevestigde praktijk is wettelijk verplicht om een kwaliteitsstatuut te hebben. Hierin staat welke zorg hij biedt en hoe deze zorg is georganiseerd. U kunt het kwaliteitsstatuut vinden op de website of in de praktijk van uw behandelaar.

Wat is de generalistische basis-ggz?

Als u een psychische klacht heeft of als uw huisarts vermoedt dat u een psychische aandoening heeft, dan kan hij u doorverwijzen naar de generalistische basis-ggz. De generalistische basis-ggz is bedoeld voor mensen met lichte tot matig ernstige stoornissen. Deze zorg is vaak kortdurend en klachtgericht. De psycholoog/psychotherapeut bepaalt of u in aanmerking komt voor een behandeling en of deze behandeling kort, middellang of intensief moet zijn. Als het probleem blijvend is, komt u in aanmerking voor behandeling in de categorie chronisch.

Wat is de gespecialiseerde ggz?

Zijn uw problemen complexer en langdurend, dan verwijst de huisarts u naar de gespecialiseerde ggz. Hier zijn ook langer durende behandelingen mogelijk.

Aan welke opleidingseisen moet een psycholoog/psychotherapeut voldoen?

Iemand die een universitaire psychologiestudie heeft afgerond, is een master- of basispsycholoog. Een basispsycholoog mag niet zelfstandig patiënten behandelen. Daarvoor moet hij een aanvullende opleiding tot gz-psycholoog volgen van minimaal 2 jaar. Is iemand klinisch (neuro)-psycholoog of psychotherapeut, dan heeft hij een (vervolg)opleiding van 4 jaar of langer afgerond.

Zoekt u een hulpverlener?

Op de website van de LVVP kunt u een hulpverlener zoeken. Ga naar https://lvvp.info. U kunt zoeken op naam, plaats en per sector: generalistische basis-ggz, gespecialiseerde ggz en jeugd-ggz. U kunt ook uitgebreid zoeken, bijvoorbeeld op soort klacht, leeftijdscategorie of levensfase en of de behandelaar een man of een vrouw is.

Wordt uw behandeling vergoed?

Als u in behandeling gaat bij een vrijgevestigde, BIG-geregistreerde psycholoog of psychotherapeut, dan wordt dit in principe vergoed vanuit uw basisverzekering. Om in behandeling te komen en om een vergoeding te krijgen, heeft u een verwijzing van de huisarts nodig. Dat is geregeld in de Zorgverzekeringswet. Hoeveel u vergoed krijgt, hangt af van:

- uw verzekeringspolis (natura of combinatie)
- of uw behandelaar wel of geen contract heeft met uw zorgverzekeraar.

Als u een **naturapolis** heeft, worden alle kosten vergoed als uw behandelaar een contract heeft met uw zorgverzekeraar. Uw behandelaar stuurt de nota rechtstreeks naar uw zorgverzekeraar. Als hij geen contract heeft, dan vergoedt uw zorgverzekeraar ongeveer 60 tot 80% van de behandeling. De overige kosten moet u zelf betalen. Het **wettelijke eigen risico (€ 385 in 2025)** moet u altijd zelf betalen.

Heeft u een combinatiepolis, dan moet u bij een ongecontracteerde zorgverlener in de ggz zelf een gedeelte bijbetalen. Lees uw zorgpolis daarom goed door. Uw behandelaar kan dit ook voor u checken via www.eiswijzer.nl. Uw behandelaar stuurt de nota aan u. U stuurt deze vervolgens door naar uw verzekeraar. Het **wettelijke eigen risico (€ 385 in 2025)** moet u altijd zelf betalen.

Met ingang van 2025 bestaan er geen restitutiepolissen meer.

Wat brengt uw behandelaar in rekening?

Op 1 januari 2022 is het zorgprestatiemodel ingevoerd. Het zorgprestatiemodel gaat níet over de zorg die u krijgt, maar wél over hoe de rekening is opgebouwd. Uw behandeling wordt als losse zorgprestaties afgerekend. Voorbeelden van zorgprestaties zijn een diagnostiekconsult, een behandelconsult of intercollegiaal overleg. De Nederlandse Zorgautoriteit heeft voor alle zorgprestaties maximum tarieven vastgesteld. Deze losse zorgprestaties staan op de rekening die de zorgverlener - meestal een keer per maand - aan u of uw zorgverzekeraar stuurt. Vraag uw psycholoog/psychotherapeut naar de betalingsvoorwaarden zodra de behandeling start. U kunt deze informatie ook terugvinden in het kwaliteitsstatuut van uw behandelaar.

Eigen risico

Het eigen risico wordt door de zorgverzekeraar verrekend per kalenderjaar. De zorgverzekeraar telt de zorgprestaties die in 2025 plaatsvinden mee in de berekening van het eigen risico voor 2025. De zorgprestaties die in 2026 plaatsvinden, tellen mee in de berekening van het eigen risico voor 2026. Gaat uw behandeling over de grens van het kalenderjaar heen, dan betaalt u voor beide kalenderjaren het eigen risico. Het wettelijk verplichte eigen risico is voor 2025 vastgesteld op € 385. Daarnaast kunt u nog een vrijwillig eigen risico hebben; ook dit wordt eerst verrekend voordat u de zorg vergoed krijgt.

Wat krijgt u niet vergoed?

Niet alle soorten behandelingen worden vergoed. U krijgt bijvoorbeeld geen vergoeding voor:

- psychoanalyse
- relatietherapie, behalve als deze plaatsvindt binnen de behandeling van een andere aandoening, zoals een depressie of een angststoornis
- aanpassingsstoornissen zoals een burn-out
- andere aandoeningen en problemen die reden voor zorg kunnen zijn

In deze situaties stuurt de behandelaar de declaratie rechtstreeks naar u en dient u deze binnen de betalingstermijn te voldoen. Uw psycholoog of psychotherapeut kan u hier meer over vertellen.

Wat gebeurt er als u niet op de afspraak komt?

Als u een afspraak niet of niet op tijd afzegt, dan moet u het consult zelf betalen. Dit heet no-show. U krijgt dit niet vergoed door uw zorgverzekeraar. Uw psycholoog/psychotherapeut mag het tarief voor no-show zelf bepalen. Bij het begin van de behandeling zal hij u hier meer over vertellen. U kunt deze informatie ook terugvinden in het kwaliteitsstatuut van uw behandelaar.

Wat zijn uw rechten en plichten en die van de psycholoog/psychotherapeut?

De vrijgevestigde psycholoog/psychotherapeut is verplicht zich te houden aan bepaalde regels. Hiervoor zijn twee beroepscodes opgesteld:

- beroepscode voor psychotherapeuten: deze geldt voor psychotherapeuten
- beroepscode voor psychologen: deze geldt voor eerstelijns/gz-psychologen en klinisch (neuro)psychologen.

Verder geldt een aantal wetten waarin de rechten en plichten van zorgaanbieders en patiënten zijn vastgelegd:

- Wet op de Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg (BIG)
- Wet op de Geneeskundige Behandelingsovereenkomst (WGBO)
- Algemene verordening gegevensbescherming (AVG)
- Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg (Wkkgz)
- Wet marktordening gezondheidszorg (Wmg)

De belangrijkste punten uit deze wetten worden hierna toegelicht.

Wat mag wel en wat mag niet in de behandelrelatie?

De psycholoog/psychotherapeut is verplicht zijn werk zorgvuldig te doen en u met respect te behandelen; hij mag geen misbruik maken van zijn positie. Het contact en de relatie tussen de psycholoog/psychotherapeut en zijn patiënt is strikt beroepsmatig. De behandelaar mag bijvoorbeeld geen cadeaus aannemen die een klein bedrag te boven gaan. Ook intimiteiten zijn niet toegestaan; seksueel contact tussen behandelaar en patiënt is verboden. Tijdens de behandeling mag de psycholoog/psychotherapeut geen overeenkomst met u sluiten waarvan hij voordeel zou kunnen hebben.

Hoe worden uw persoonsgegevens beschermd?

De psycholoog/psychotherapeut moet zorgen dat uw persoonsgegevens veilig zijn opgeslagen, zowel digitaal als op papier. Die eis komt voort uit de Europese privacywet, de AVG. Uw behandelaar moet in een privacystatement aangeven hoe hij de beveiliging van uw persoonsgegevens heeft geregeld. U kunt daarnaar vragen als u in behandeling gaat.

Heeft de psycholoog/psychotherapeut een beroepsgeheim?

Voor uw psycholoog/psychotherapeut geldt een beroepsgeheim: hij moet uw gegevens geheimhouden. Alleen als u daar expliciet toestemming voor geeft, mag hij beperkt gegevens over u aan bijvoorbeeld het UWV of Arbodienst geven. Alleen in noodsituaties mag uw psycholoog/psychotherapeut zijn geheimhoudingsplicht doorbreken, bijvoorbeeld als mensen in gevaar zouden komen. Uw behandelaar mag met collega's over uw behandeling overleggen. Overigens hebben die collega's ook een geheimhoudingsplicht. Uw behandelaar heeft uw toestemming wél nodig voor het geven van informatie aan uw huisarts. De zorgverzekeraar moet controleren of uw behandeling correct is gedeclareerd. Bij hoge uitzondering en alleen als daar aanleiding voor is, mag uw zorgverzekeraar in uw dossier kijken.

Mag de zorgverzekeraar de diagnose weten?

Om de zorg vergoed te krijgen, stuurt uw psycholoog/psychotherapeut een declaratie naar uw zorgverzekeraar. Valt uw behandeling onder de gespecialiseerde ggz, dan staat op deze declaratie de diagnose (dsm) op hoofdgroepniveau en het zorgvraagtype vermeld. Op de factuur in de generalistische basis-ggz staat de hoofdgroep diagnose niet vermeld, maar wel het gb-ggz profiel en het zorgvraagtype. Als u er bezwaar tegen heeft dat uw zorgverzekeraar uw gb-ggz profiel, uw diagnose (dsm) op hoofdgroepniveau en

het zorgvraagtype op de declaratie ziet staan, dan kunt u dit aangeven bij uw behandelaar. Dit heet de opt-outregeling. De Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) heeft hiervoor de privacyverklaring ontwikkeld die u kunt invullen.

Zorgvraagtypering

Uw behandelaar legt een zorgvraagtype vast. Het zorgvraagtype geeft informatie over uw zorgvraag. Uw behandelaar kan die bijvoorbeeld gebruiken bij het opstellen van een behandelplan. Het zorgvraagtype bepaalt niet de prijs van de behandeling. Dat doen de zorgprestaties die u krijgt. Uw behandelaar kan tijdens de behandeling opnieuw het zorgvraagtype bepalen om verandering duidelijk te maken. Het zorgvraagtype vindt u terug op de factuur.

Hoe verloopt een behandeling?

De psycholoog/psychotherapeut moet u vertellen wat hij denkt dat er met u aan de hand is en een zorgvraagtype vaststellen. Daarna maakt hij een behandelplan. Hij moet met u overleggen over het doel van de behandeling en de manier waarop dat doel bereikt kan worden. Ook vertelt hij u hoe lang de behandeling ongeveer gaat duren. Op grond van deze informatie geeft u toestemming voor de behandeling. De behandelaar zal ook tijdens de behandeling met u blijven overleggen, u informatie geven en samen met u beslissen. De psycholoog/psychotherapeut mag alleen informatie voor u achterhouden als die schadelijk voor u zou zijn. In dat geval moet hij wel eerst overleggen met een collega.

Wie mag er in uw dossier kijken?

De psycholoog/psychotherapeut bewaart uw gegevens in een dossier. In het dossier zitten de verwijzing van de huisarts, de indicatiestelling, het behandelplan, brieven van u en over u en een beschrijving van de voortgang van de behandeling. Uw dossier is strikt vertrouwelijk. Uw behandelaar moet uw dossier en uw gegevens op zo'n manier bewaren dat niemand erin kan kijken. Uw persoonlijke levenssfeer moet beschermd zijn. Zelf mag u uw dossier inzien en om een (elektronisch) kopie vragen. Soms zijn er met uw toestemming anderen bij uw behandeling betrokken. Als er in uw dossier informatie zit die anderen vertrouwelijk hebben gegeven, dan mag u deze informatie niet inzien. U mag wel iets aan uw dossier toevoegen, maar er niets uithalen. Zo mag u bijvoorbeeld op- of aanmerkingen over de behandeling toevoegen, of kritiek over de manier waarop uw situatie is verwoord. U mag uw dossier ook laten vernietigen. Hier moet u schriftelijk om vragen. De administratie over uw behandeling mag niet worden vernietigd, omdat controle door de zorgverzekeraar mogelijk moet blijven.

Moet u de vragenlijsten invullen?

Uw behandelaar wil graag weten of u tevreden bent over uw behandeling, hoe de therapie verloopt en of uw klachten minder worden. Om dit te meten kan uw behandelaar verschillende vragenlijsten gebruiken (tevredenheid, effectmeting/ROM, et cetera). Vaak krijgt u tussentijds en/of aan het einde van de behandeling dezelfde vragenlijst als aan het begin. U bent niet verplicht om mee te werken aan dergelijke vragenlijsten. Bespreek met uw behandelaar of u de vragenlijsten wel of niet wilt invullen. NB: de behandelaar is wel verplicht om de

HoNOS+-vragenlijst (met u) in te vullen om de zorgvraagtypering vast te leggen.

Wat kunt u doen als u een klacht heeft over uw behandeling of behandelaar?

Als u klachten heeft over uw behandelaar of de behandeling, dan kunt u die in eerste instantie het beste met hem zelf bespreken. Vaak gaat het om een misverstand dat in een gesprek opgelost kan worden. Komt u er samen niet uit, dan kunt u een onafhankelijke, onpartijdige klachtenfunctionaris van de LVVP vragen om te bemiddelen. Is uw klacht daarmee niet verholpen? Of kan in uw situatie niet van u worden verwacht dat u de klacht met uw behandelaar en/of de klachtenfunctionaris bespreekt? Dan kunt u contact opnemen met De Geschillencommissie vrijgevestigde ggz-praktijken in Den Haag. Deze geschillencommissie heeft een digitaal portaal ingericht voor patiënten van vrijgevestigde psychologen/psychotherapeuten. Aan het gebruik van de geschillencommissie zijn kosten verbonden. Gz-psychologen, psychotherapeuten en klinisch (neuro)-psychologen vallen ook onder het tuchtrecht. Dit is geregeld in de Wet BIG. U kunt uw klacht dus ook indienen bij het Tuchtcollege voor de Gezondheidszorg. Meer informatie vindt u op www.tuchtcollege-gezondheidszorg.nl/ik-heb-een-klacht.

Wat kunt u doen als u een klacht heeft over uw zorgverzekeraar?

Heeft u klachten over bijvoorbeeld de vergoeding door uw zorgverzekering? Dan kunt u terecht bij de onafhankelijke Stichting Klachten en Geschillen Zorgverzekeringen (www.skgz.nl). Vindt u dat de zorgverzekeraar uw privacy niet respecteert? Of heeft u een andere klacht of vraag over de ggz? Dan kunt u terecht op www.igj.nl > melden burger van de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ).

Op welke informatie heeft u recht?

Volgens de wet (Wkkgz) heeft u recht op informatie over bijvoorbeeld tarieven en wachttijden. Ook moet uw psycholoog/psychotherapeut het u vertellen als er tijdens uw behandeling incidenten zijn geweest met merkbare gevolgen. Hij moet u informatie geven over de aard en de toedracht ervan en de maatregelen die hij heeft genomen om de gevolgen te beperken of weg te nemen. Hij moet in uw dossier noteren wanneer, hoe en waarom het incident is gebeurd en wie erbij betrokken waren.

Wat kunt u doen als u een klacht heeft over overbodige of ingewikkelde formulieren?

Vindt u de formulieren van uw zorgverzekeraar of behandelaar onnodig ingewikkeld of overbodig? Dan kunt u een klacht indienen bij de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa). Bel hiervoor de klachtenlijn tel. (088) 770 8 770 of mail naar info@nza.nl. De NZa kan daarover vervolgens een bindend advies uitbrengen. U kunt ook een melding doen zonder dat de NZa hier een bindend advies aan verbindt.

ADRESSEN

Landelijke Vereniging van Vrijgevestigde Psychologen & Psychotherapeuten (LVVP)
Maliebaan 87, 3581 CG Utrecht
T: (030) 236 43 38
E: bureau@lvvp.info
W: lvvp.info

Klachtenfunctionarissen LVVP
Kijk voor meer informatie op de LVVP-website

Geschillencommissie vrijgevestigde ggz-praktijken
Postbus 90600, 2509 LP Den Haag
W: www.degeschillencommissie.nl
(via de Geschillencommissie Zorg wordt u naar de Geschillencommissie vrijgevestigde ggz-praktijken geleid)

Centraal Tuchtcollege voor de Gezondheidszorg
Postbus 16437, 2500 BK Den Haag
T: (088) 371 25 10
W: www.tuchtcollege-gezondheidszorg.nl

REGIONALE TUCHTCOLLEGES

Regionaal Tuchtcollege Amsterdam
(Noord-Holland, Zuid-Holland)
Postbus 84500, 1080 BN Amsterdam
T: (088) 371 25 00

Regionaal Tuchtcollege 's-Hertogenbosch
(Utrecht, Zeeland, Noord-Brabant, Limburg)
Postbus 3555, 5203 DN 's-Hertogenbosch
T: (088) 371 25 50

Regionaal Tuchtcollege Zwolle
(Groningen, Friesland, Drenthe, Overijssel, Gelderland, Flevoland)
Postbus 10067, 8000 GB Zwolle
T: (088) 371 25 70

Tuchtklachtfuncionarissen
E: tkf@minvws.nl
T: (088) 371 26 66
W: www.rijksoverheid.nl/tkf

* Deze folder bevat alleen informatie over de behandeling van volwassenen. Over de behandeling van kinderen en jeugdigen heeft de LVVP een aparte folder (digitaal).
* Overal waar in deze folder gesproken wordt over 'hij', kan ook 'zij' of 'hen' gelezen worden.

LANDELIJKE VERENIGING VAN
VRIJGEVESTIGDE PSYCHOLOGEN
& PSYCHOTHERAPEUTEN